

Statsbudsjettet 2019

8. oktober 2018

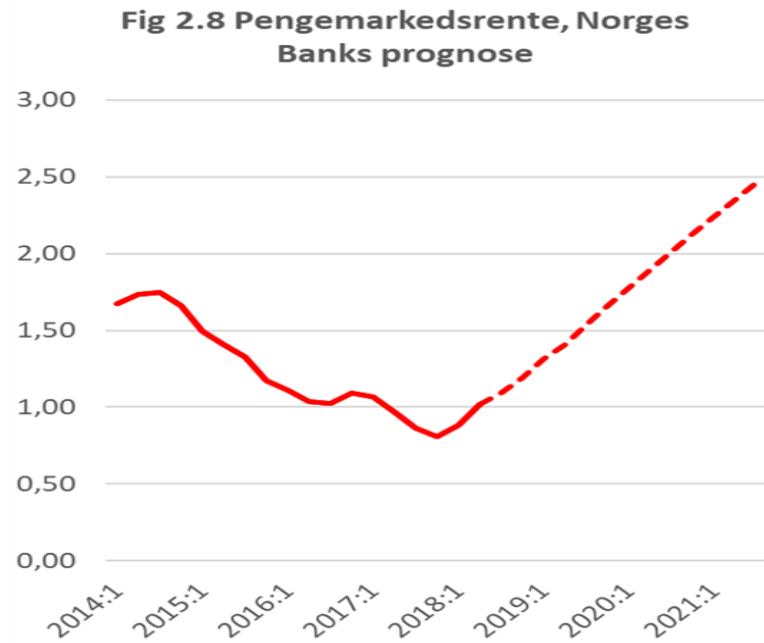

KS' indikatorer for økonomisk handlefrihet indikerer at det går bra

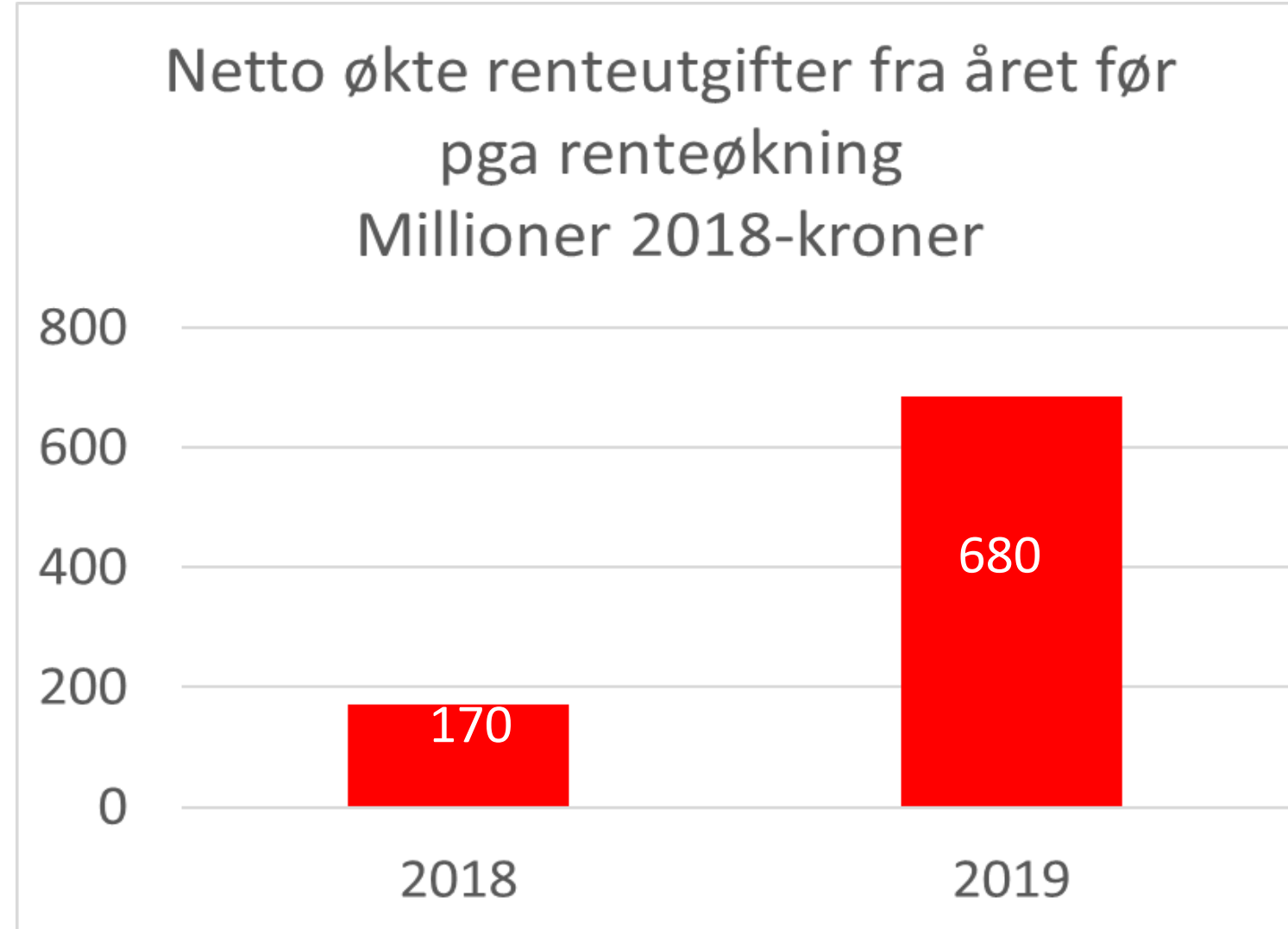
- **Netto driftsresultat etter bundne avsetninger**
  - Mindre enn 1
  - Mellom 1 og 2
  - Over 2
- **Disposisjonsfond inkl. samlet regnskapsmessig mer-/mindreforbruk**
  - Mindre enn 5
  - Mellom 5 og 8
  - Større enn 8
- **Netto lånegjeld korrigert for ubundne investeringsfond**
  - Større enn 75
  - Mellom 75 – 65
  - Mindre enn 65

År	Lite økonomisk handlingsrom	Moderat økonomisk handlingsrom	Større grad av økonomisk handlingsrom
2013	68	208	152
2014	63	211	154
2015	40	192	196
2016	23	146	259
2017	32	154	240

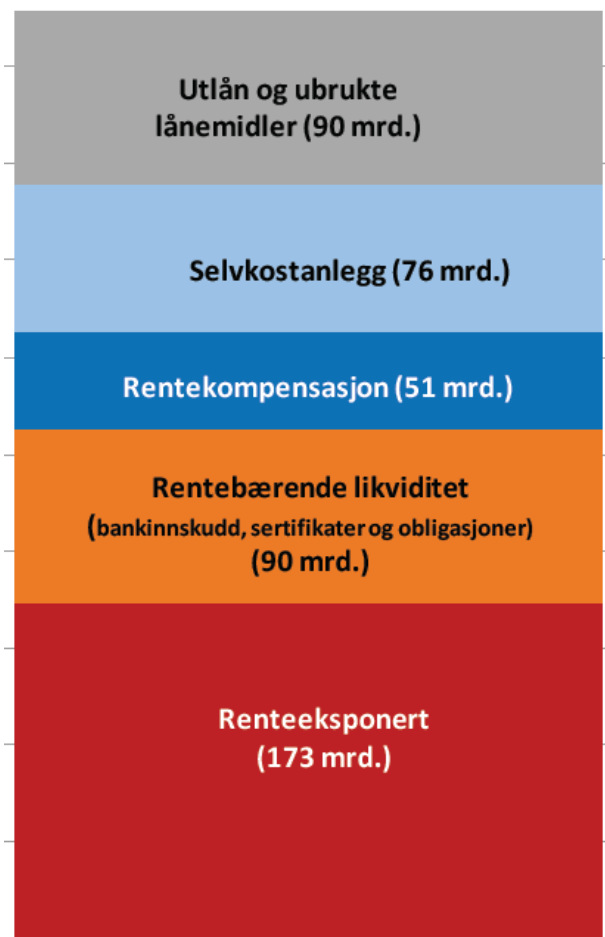
Renteøkningene spiser av kommunalt handlingsrom

Styringsrente	2017	2018	2019
Nivå, års-snitt	0,5	0,6	1,0
Endring fra året før i pst.poeng		0,1	0,4

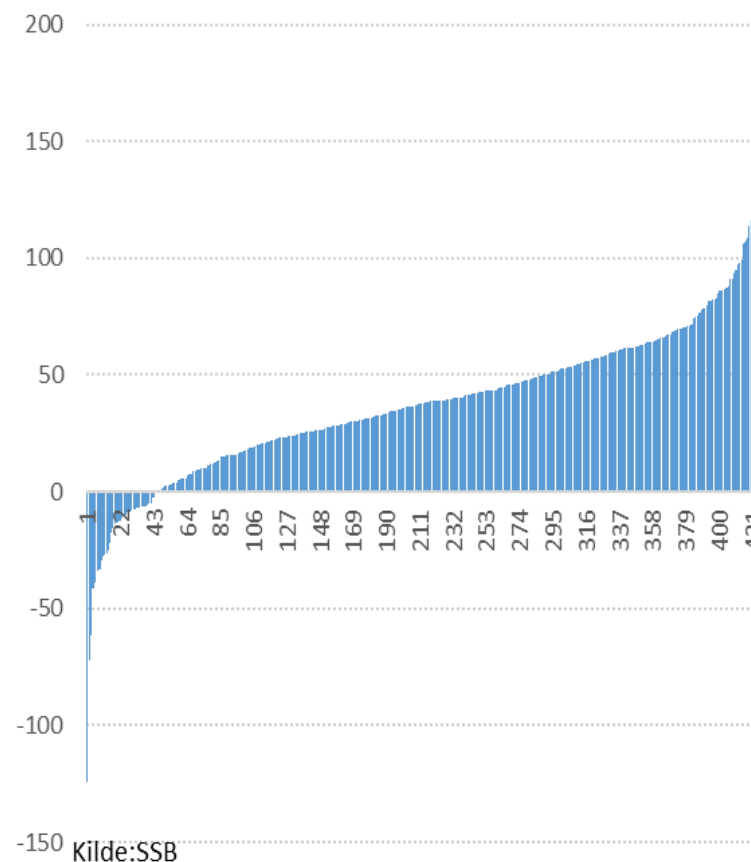
Renteøkning og gjelda i kommunesektoren

Per 31.12 2016 kilde: TBU-K (2017)

Figur 4.14 Netto renteesponert gjeld i prosent av driftsinntektene

Kommuner fordelt fra lavest til høyest gjeldsgrad

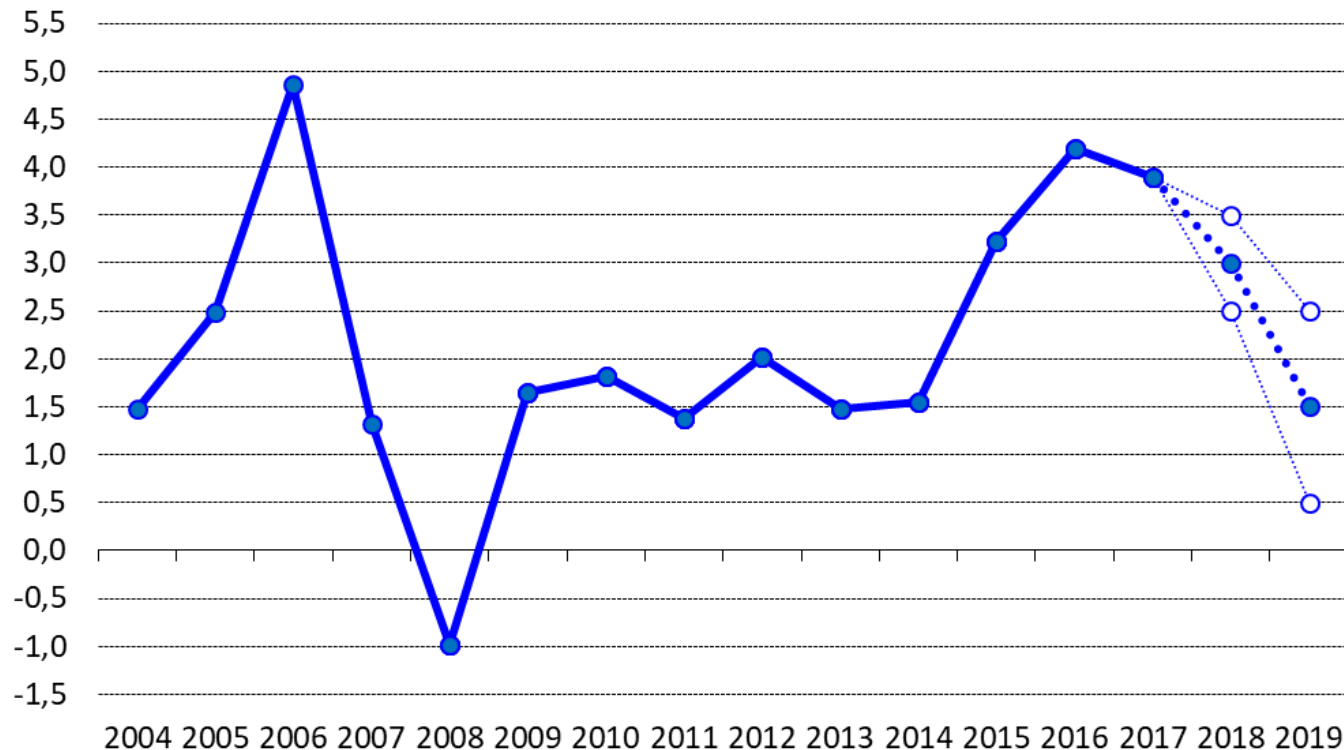
Kilde:SSB

- Netto renteesponert gjeld har vokst ganske moderat i de senere årene
- STORE forskjeller mellom kommunene
  - 43 kommuner med negativ netto rentebærende gjeld

Nedgang i netto driftsresultatet

Netto driftsresultat i prosent av driftsinntekt for kommunesektoren. Konsern

Anslag på et sannsynlig intervall for 2018 og 2019

Kilde: Kostra, TBU og KS

Merskattevekst og inntekter fra havbruksfondet trekker opp driftsresultatet i 2018

Netto driftsresultatet anslås til rundt 3 prosent i 2018 – fortsatt over TBU sitt anbefalte nivå på 2 pst

Svak vekst i frie inntekter i 2019, bortfall av inntekter fra Havbruksfondet og økte renter gir ytterligere nedgang i 2019 (rundt 1.5 pst)

Enkelt saker

Pedagog- og bemanningsnorm er underfinansiert med 400 mill. kroner i 2019

- Både private og kommunale bhg skal oppfylle bemanningsnormene i 2019.
  - Halvparten av barnehagene må ansette for å oppfylle normene
- Kostnader 2019 om private og kommunale barnehager skal oppfylle normene og finansieres samtidig av kommunene:

	Kostnad	Bevilgning	Underfinansiering
Pedagognorm kommunale	340	215	125
Pedagognorm private	337	209	128
Bemanningsnorm kommunale	113	40	73
Bemanningsnorm private	169	60	109
SUM	960	524	436

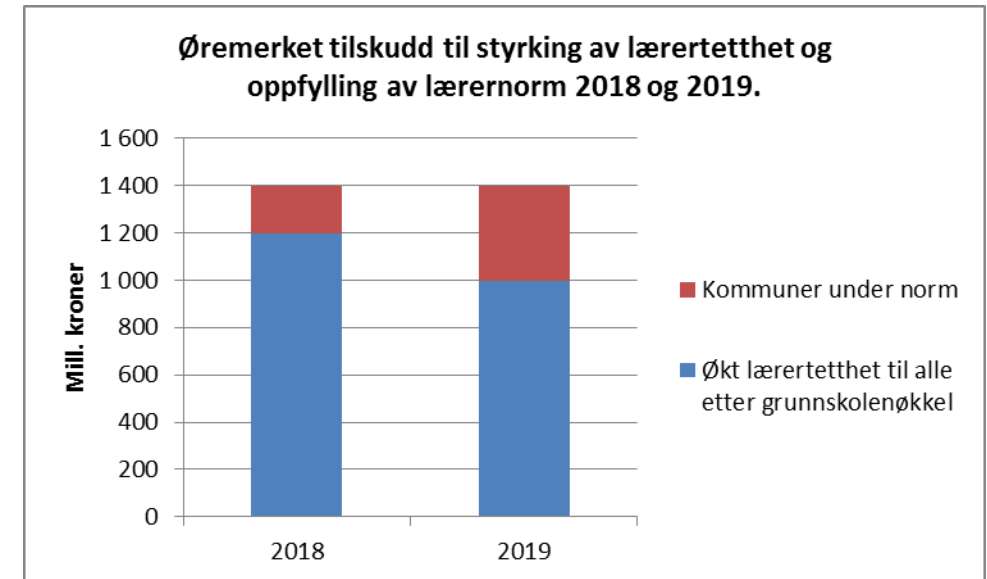
- 2/3 av kommunene er underfinansiert

Norm for lærertetthet- Fullfinansiert, men er bindingen på frie inntekter noen styrking?

- «Det foretas en kvalitetssikring av kostnader knyttet til oppdaterte GSI-tall på skolenivå, slik at ingen kommuner skal tape på innføringen av normen»

Stortingsvedtak statsbudsjettet 2018

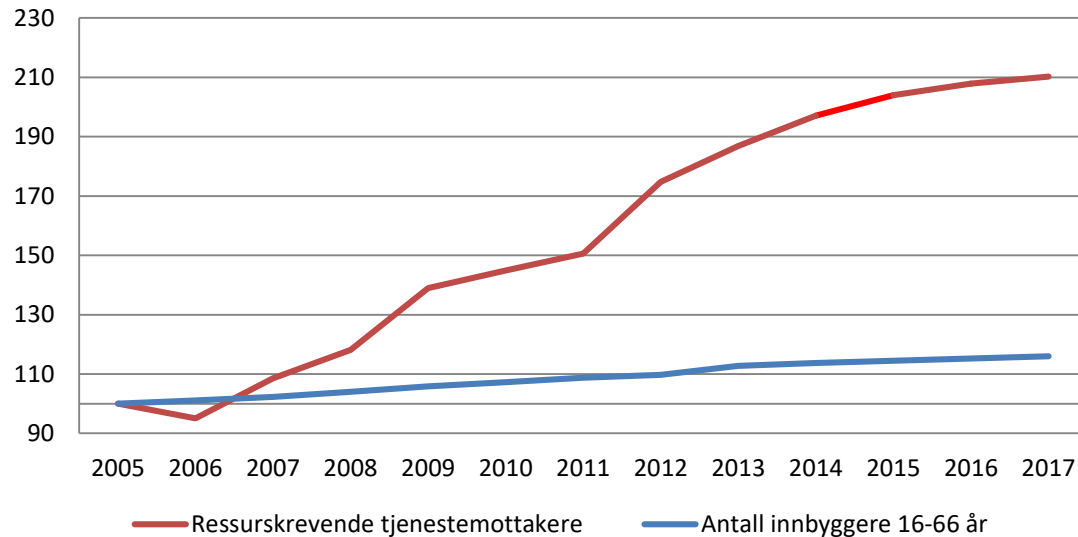
- Øremerket tilskudd for 2019 skal dekke
  - Helårseffekt av norm for lærertetthet fra 2018
  - Halvårseffekt av skjerpet norm fra 2019 (15 elever 1-4 trinn og 20 elever 5-10 trinn)
  - Økt lærertetthet
- En større del av det øremerkede tilskuddet går til å bringe kommuner opp til normen – mindre andel til generell styrking av lærertetthet (blå del av søyle). Konsekvens mange kommuner vil få redusert sitt øremerkede tilskuddet
- 200 mill. kroner av realveksten i frie inntekter begrunnet i tidlig innsats – for å videreføre 2018 kvalitet må mange kommuner prioritere i samsvar med denne føringen

320 millioner kroner i kutt til ressurskrevende tjenester

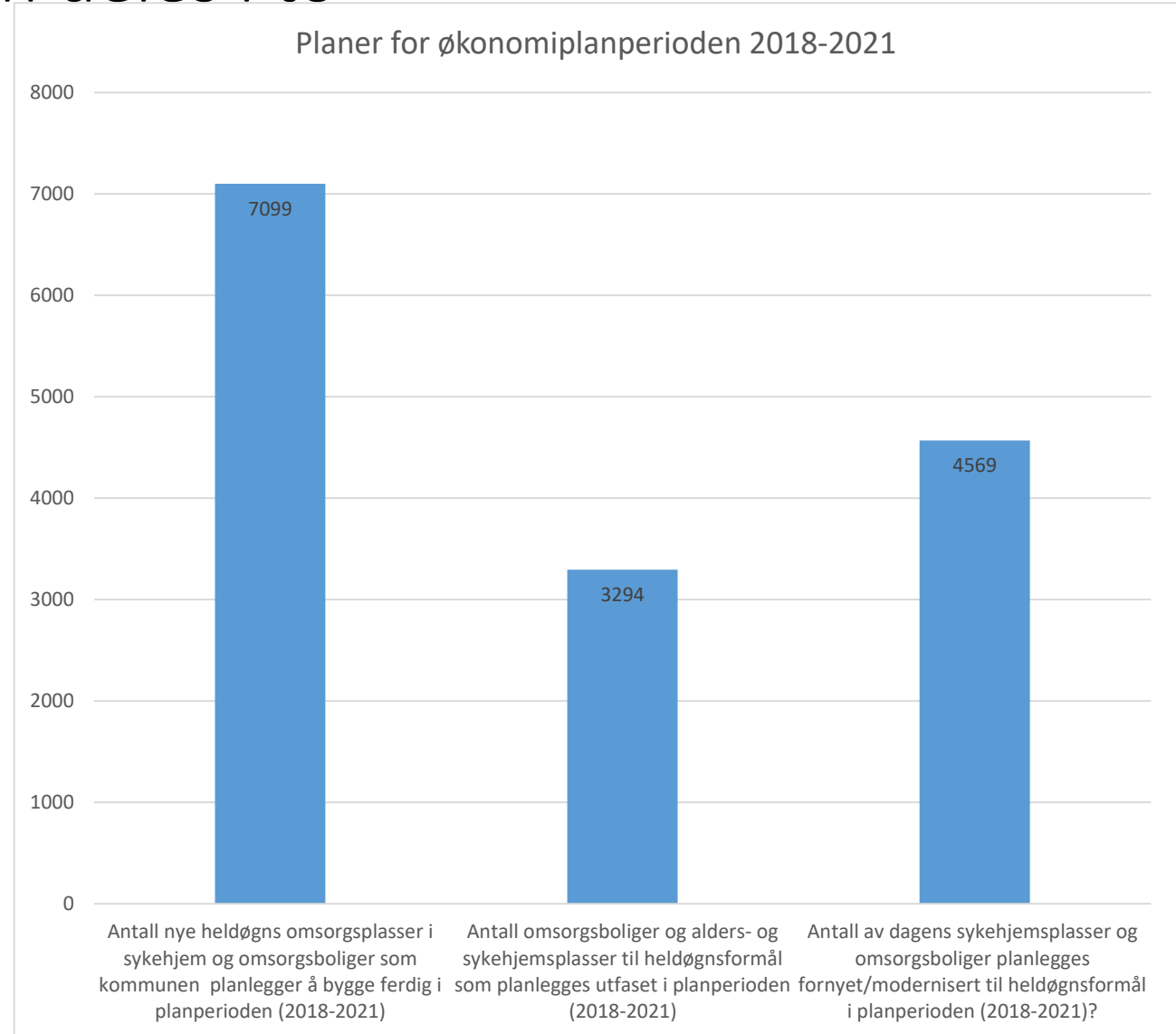
Utviklingen i ressurskrevende tjenester

- Øker innslagspunktet med 50.000 utover lønnsvekst
- kan gi prioriteringsutfordringer i kommunene og kutt i andre tjenester

Investeringsstilskuddsordningen deles i to

- Stortingsvedtaket i vår har bedret ordningen.
- Jevnt krav om nettotilvekst på 50% er mer positivt
- KS vil foreslå at rammen økes i takt med kommunens behov allerede nå.

Kritisk til betalingsplikt rus og psykisk helse

Foto: Siv Dolmen

Kommunal betalingsplikt:

- Usikre konsekvenser av å innføre betalingsplikt for utskrivningsklare innen rus og psykisk helse.

Tilskudd til psykologer:

- Kommunene må dekke halvparten av utgiftene til psykologstillinger.

Digitalisering og e-helse - kommunenes behov bør prioriteres opp

- Helseplattformen

- Nasjonale utviklingsprosjekter

Nye midler til utslippsfri transport – en god start

- 344 mill. kroner mer til Enova
- Innfasing av null- og lavutslippsteknologi i sjø- og landbasert transport

Kutt i regionale utviklingsmidler – styrket samfunnsutviklerrolle?

- Utviklingsmidlene reduseres med 223 mill. kroner
- Vil påvirke arbeidet med nærings- og samfunnsutvikling

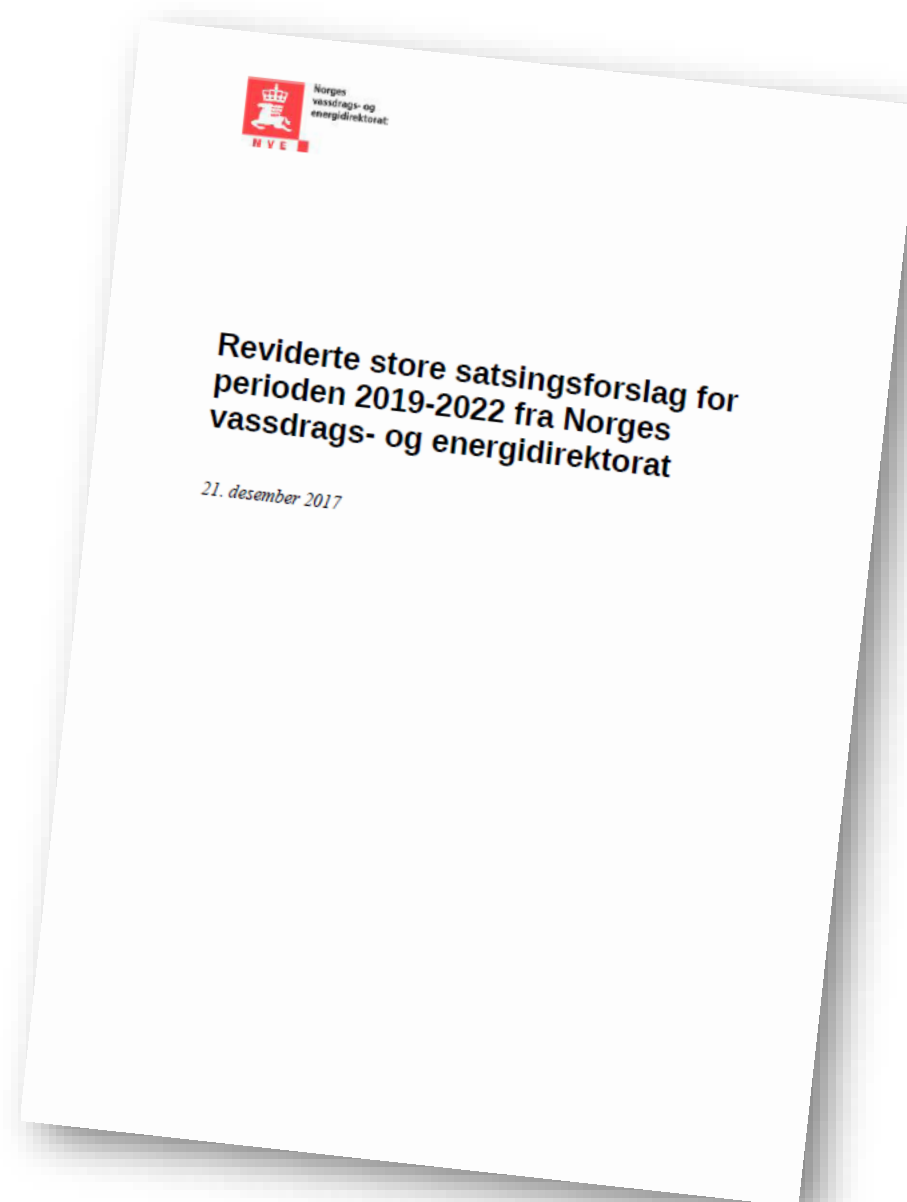

Digitale tjenester krever digital infrastruktur

- Tilskuddet til utbygging av bredbånd i områder der det ikke er kommersielt grunnlag er redusert med 50 mill fra i fjor, til 99,8 mill kr
- Økt digitaliseringstakt i kommuner og fylkeskommuner tilsier at det er behov for å øke tilskuddet snarere enn å redusere det

Ingen økning i flom- og skredsikring

- **Stort behov for økte bevilgninger til forebyggende tiltak. ref. klimaendringer**
- **Behov for 200 millioner kr årlig over ti år**

Omlegging i eiendomsskatt reduserer kommunenes handlingsrom

- **Bolig og fritidseiendom**

- maksimal skattesats reduseres fra 7 til 5 promille fra 2020
- Innføring av en obligatorisk reduksjonsfaktor i eiendomsskattetakstene på 30 prosent
- Obligatorisk bruk av Skatteetatens formuesgrunnlag for verdsettelse fra 2020 (overgangsregel til 2023).

- **Verker og bruk**

- Øking i grunnrenteskatt fra 35,7 % til 37 % gir lavere eiendomsskatt
- 71 mill. kr. kompensasjon for bortfall av eiendomsskatt på produksjonsutstyr og installasjoner. Fordelingen avklares først i RNB 2019

Takk for oss!